

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

> Retouradres Postbus 90801 2509 LV Den Haag

Aan de voorzitter van de Sociaal Economische Raad
Bezuidenhoutseweg 60
2594 AW DEN HAAG

2594 AW60

Postbus 90801
2509 LV Den Haag
Parnassusplein 5
T 070 333 44 44
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
2021-0000097211

Bijlage(n)
Hoofdlijnennota

Datum 15-6-2021
Betreft Adviesaanvraag Hoofdlijnennota Arbovisie 2040

Geachte mevrouw Hamer,

Goede arbeidsomstandigheden zijn een belangrijke voorwaarde voor een gezonde en werkende beroepsbevolking. Om dat te bereiken moet werk aantrekkelijk zijn, tot op hogere leeftijd te verrichten zijn en gecombineerd kunnen worden met andere activiteiten. Werk geeft mensen niet alleen bestaanszekerheid en onafhankelijkheid, maar ook een mogelijkheid om bij te dragen aan de samenleving en de economie.

De arbeidsmarkt is in ontwikkeling. Steeds meer werkenden hebben geen traditionele baan met vaste werktijden, een vast contract en/of een door de werkgever beschikbaar gestelde vaste locatie waar de werkprestaties worden geleverd. Zzp'ers worden vaker ingezet om (deel)taken van een bedrijf uit te voeren. Werkenden komen steeds meer op zichzelf te staan in plaats van als onderdeel van een collectief. Economische activiteiten worden steeds vaker buiten de 'traditionele werkuren' verricht en is er een ontwikkeling naar een 24/7 economie. De grenzen tussen werk en privé vervagen, bijvoorbeeld doordat steeds meer mensen gaan thuiswerken. Ten slotte wordt tot op steeds hogere leeftijd doorgewerkt.

Deze ontwikkelingen stellen met name werkenden gedurende hun loopbaan voor de uitdaging om zo gezond en vitaal mogelijk hun prestaties te leveren. Werk kan leiden tot gezondheidsproblemen. Zo heeft 25% van de werknemers gezondheidsklachten die aan het werk zijn toe te schrijven.¹ Blootstelling aan gevaarlijke stoffen op het werk kost jaarlijks meer dan 3.000 levens en 17% van de werknemers geeft aan te maken te hebben met burn-out klachten.² Opvallend is de toename van de sociale onveiligheid op het werk, o.a. door (online) pestgedrag en seksuele intimidatie. Verder waren er 114.000 arbeidsongevallen met verzuim in 2019. De kosten van loondoorbetaling aan werknemers die verzuimen worden geschat op jaarlijks 13 miljard euro. Het aandeel werkgerelateerd verzuim bedraagt 6 miljard euro. Deze cijfers zijn al jaren zorgelijk hoog. Ik wil een trendbreuk realiseren waaraan door zowel werkenden

¹ Zie <https://healthy-workplaces.eu/nl/previous-campaigns/all-ages-2016-17/why-it-so-important>.

² Arbobalans 2020, TNO, kamerstuk II, 25883, nr. 407.

als werkgevers invulling wordt gegeven. Om richting te geven aan dat proces heb ik een visie voor 2040 opgesteld.

Datum
15-6-2021

Bij het opstellen van deze Arbovisie 2040 zijn zoveel mogelijk belanghebbenden, organisaties en andere betrokkenen geconsulteerd. Dit traject is langs drie sporen uitgevoerd. Als eerste stap is in het voorjaar van 2020 een groot aantal (virtuele) bijeenkomsten georganiseerd die gericht waren op het breed ophalen van opvattingen/ervaringen van personen actief op de werkvloer (werkgevers, werknemers, preventied medewerkers, arbodienstverleners). Het ging om het in kaart brengen van ervaren knelpunten en gewenste verbeteringen. Daarnaast werden specifieke bijeenkomsten georganiseerd met deskundigen op het gebied van de thema's stelsel, preventie, deskundige ondersteuning, bevorderen naleving, kennis, en arbeidsrisico's. Ook is er een publieksconsultatie gehouden via het Arboportaal en is oriënterend gesproken met de commissie arbeidsomstandigheden van de SER. Verder zijn stakeholder-organisaties gevraagd om een schriftelijke bijdrage te leveren met hun opvattingen over de Arbovisie 2040. Deze bijdragen zijn in videobijeenkomsten toegelicht, en op het Arboportaal beschikbaar gesteld.

Onze referentie
2021-0000097211

Op basis van de gesprekken met al deze stakeholders, de position papers, een analyse van cijfers en ontwikkelingen, verschillende onderzoeken en rapporten en overleg met andere ministeries zijn de volgende zeven hoofdlijnen geformuleerd voor het verbeteren van de veiligheid en gezondheid van werkenden. Dat zijn:

1. Meer focus op preventie
2. Meer mogelijkheden voor eigen regie voor werkenden
3. Structureel aandacht voor de factor arbeid in de reguliere zorg
4. Een verbetering in de naleving van de wet- en regelgeving
5. Een flexibel en adaptief arbostelsel en arbobeleid
6. Een verbeterde kennisinfrastructuur en implementatie van kennis in de praktijk
7. Een passende en effectieve verantwoordelijkheidsverdeling

Deze hoofdlijnen geven de richting voor de komende jaren, en dienen verder te worden uitgewerkt in een Beleidsagenda 2022-2025. Beoogd wordt een breed gedragen plan te formuleren waar stakeholders zich in kunnen vinden. Het oppakken van de (soms complexe) onderwerpen zal gefaseerd plaatsvinden. Een deel van de interventies wordt in de Beleidsagenda 2022-2025 opgenomen; een ander deel in de (vervolg) beleidsagenda voor de periode daarna. Bij de definitieve keuze van onderwerpen moet ook de volgorde bepaald worden.

Stakeholders worden uitgenodigd actief aan het proces bij te dragen. Het voornemen is te komen tot een gezamenlijke Beleidsagenda 2022-2025. Ook de tenuitvoerlegging van de Arbovisie 2040 en de bijbehorende Beleidsagenda 2022-2025 wordt in samenwerking met stakeholders opgepakt.

De formulering van de beleidsagenda staat niet op zichzelf, maar moet in samenhang worden gezien met de uitvoering van het advies van de Commissie Vergemakkelijking Schadeafhandeling Beroepsziekten (Commissie Heerts), en met de Brede Maatschappelijke Samenwerking Burn-outklachten, het Project Thuiswerken en het advies van de Kwaliteitstafel Bedrijfs- en verzekeringsgeneeskunde. Vanwege raakvlakken wordt ook afstemming gezocht met meerjarentrajecten van aanpalende beleidsterreinen als het ministerie van VWS (Discussienota "Zorg voor de Toekomst" 2020) en het ministerie van

Infrastructuur en Waterstaat (Nationaal Milieubeleidskader (NMK) van 22 februari 2021, en de uitwerking in het Nationaal Milieuprogramma (NMP)).

Datum
15-6-2021

Tegen deze achtergrond vraag ik de opvatting van de SER op de volgende punten:

Onze referentie
2021-0000097211

- Onderschrijft u de (maatschappelijke) ontwikkelingen en de specifieke (knel-) punten als beschreven in hoofdstuk 4 van de Hoofdlijnennota?
- Hoe staat u tegenover elk van de 7 hoofdlijnen en de geconstateerde belemmeringen? Zijn er nog blinde vlekken en/of ontbreken er nog zaken? Kunt u nader ingaan op het ontwikkelen van mogelijke (financiële) prikkels om bedrijven meer te laten investeren in preventie en mogelijke andere (nieuwe) interventies om de gewenste trendbreuk te realiseren? In hoeverre vindt u het wenselijk om de gestelde ambities te concretiseren door het stellen van streefcijfers?
- Hoe ziet u de rol van de overheid en de andere spelers in het veld? Welke interventies zijn volgens u nodig en hoe ziet u de verantwoordelijkheidsverdeling tussen overheid enerzijds en werkgevers, werknemers, opdrachtgevers, producenten en consumenten anderzijds?
- Wat zijn prioritaire thema's in de Beleidsagenda 2022-2025 die als eerste moeten worden opgepakt en wat kan later met het oog op een gefaseerde uitvoering?
- Hoe kunnen werkenden en het bedrijfsleven worden betrokken bij de uitwerking van de hoofdlijnen en welke bijdrage kunnen zij leveren?
- Hoe ziet u uw rol in het proces om tot een breed gedragen uitvoering te komen wat betreft de opstelling van een beleidsagenda?
- Hoe kan het beste worden geborgd dat relevante stakeholders zich committeren aan de gezamenlijk uitvoering van de beleidsagenda. Is een convenant denkbaar, of zijn er alternatieven?

Ik verzoek de SER haar advies uiterlijk 1 december 2021 uit te brengen.

Verder wil ik u informeren dat ik gedurende de looptijd van de adviesaanvraag mogelijk nog enkele stakeholders zal raadplegen.

Met vriendelijke groet,
De Minister van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

W. Koolmees